

**Ondernemend gedrag
(geschikt voor niveau 3 en 4)
Voortgangsmeting en examen Keuzedeel**

Student / Examenkandidaat

**Kerntaak 1
Toont ondernemend gedrag voor innovatie in
beroepsuitoefening en werkomgeving**

naam student /
examenkandidaat :
studentnummer :
code keuzedeel : K0072
cohort : vanaf 2019-2020
versie : 1.1

Inhoudsopgave keuzedeel Ondernemend gedrag (geschikt voor niveau 3 en 4)

Voortgangsmeting

	Handleiding voortgangsmeting	3
Stap 1	Afsprakenformulier voortgangsmeting	4
Stap 2	Voorwaardelijke opdrachten	4
Stap 3	Beoordelingscriteria voorwaardelijke opdrachten	11
	Checklist portfolio	14
Stap 4	Check randvoorwaarden	14

Go/no-go

	Handleiding go/no-go en examen	15
Stap 5	Go/no-go	16

Examen

Stap 6	Afsprakenformulier examen	16
Stap 7	Examenopdracht	17
Stap 8	Beoordelingscriteria examenopdracht	18

Bijlagen

1	Sjabloon stappenplan	19
2	Logboek van de voorwaardelijke opdrachten	20
3	Rubric ondernemend gedrag	21
4	Voorbeeld van een indexformulier voor het portfolio	23

Handleiding student

Voortgangsmeting

Stap 1	Maak afspraken met je begeleider over: <ul style="list-style-type: none">▪ het uitvoeren van de voorwaardelijke opdrachten▪ wanneer de voorwaardelijke opdrachten af moeten zijn▪ op welke momenten je aan de hand van de rubric de voortgang van je ondernemende gedrag bespreekt▪ wanneer de voortgangsmeting wordt ingevuld▪ welke begeleiding je krijgt Je begeleider legt de afspraken vast in het afsprakenformulier.
Stap 2	1. Je maakt de voorwaardelijke opdrachten <ul style="list-style-type: none">▪ Je voert de afgesproken voorwaardelijke opdrachten uit op de afgesproken tijd en plaats.▪ Je laat de uitwerkingen van de opdrachten door je begeleider nakijken.▪ Je krijgt feedback.▪ Je past de uitwerkingen nog aan als dat nodig is.▪ Je levert de definitieve uitwerkingen in.▪ De uitwerkingen worden beoordeeld door je begeleider. Als ten minste 75% van de beoordelingscriteria aangetoond is, is de opdracht voldoende.▪ Je neemt de resultaten (uitwerkingen en ingevulde beoordelingsformulieren) op in je portfolio. Je maakt een index van het portfolio. Hierop schrijf je alle resultaten op die in het portfolio zitten. 2. Logboek bijhouden <p>Na elke opdracht werk je je logboek bij. Je doet dit door de vragen uit bijlage 2 op bladzijde 11 te beantwoorden in je logboek. Je bespreekt je logboek met je praktijkbegeleider en/of praktijkopleider. Eventueel bespreek je ook de voortgang aan de hand van de rubric.</p> 3. Alle opdrachten voldaan? <ul style="list-style-type: none">▪ Controleer met de 'Checklist portfolio' of je portfolio compleet is.▪ Als het portfolio compleet is, dan lever je het in bij je begeleider. De begeleider controleert of het portfolio aan alle eisen voldoet.
Stap 3	Lever je portfolio in bij de examiner <p>Als je begeleider je portfolio goedkeurt, lever je het in bij de examiner. De examiner vult op basis van de resultaten en de ingevulde voortgangsmeting de voorwaardelijke meting in en bepaalt of je een 'go' krijgt voor het examen.</p>
Examen: mondelinge of schriftelijke toelichting	
Stap 4	Maak afspraken met je examiner over: <ul style="list-style-type: none">▪ hoe je de toelichting op je portfolio gaat geven: mondeling of schriftelijk.▪ wanneer je de toelichting moet geven.▪ bij de mondelinge toelichting: wie er bij de toelichting aanwezig zijn.
Stap 5	Geef de toelichting op je portfolio <p>Je geeft de toelichting op de afgesproken tijd en plaats. Je examiner beoordeelt jouw resultaten.</p>

STAP 1: AFSPRAKENFORMULIER VOORTGANGSMETING

Jouw begeleider heeft het afsprakenformulier. Bespreek de uitvoering van de voorwaardelijke opdrachten met je begeleider. Leg de afspraken vast in het afsprakenformulier.

STAP 2: VOORWAARDELIJKE OPDRACHTEN

Voorwaardelijke opdracht 1: Ik en mijn omgeving

Deze voorwaardelijke opdracht gaat over het werkproces:

W1: Onderzoekt zichzelf, zijn (werk)omgeving en verbetermogelijkheden

Opdracht

Tijdens de lessen heb je verschillende opdrachten uitgevoerd waarin je hebt onderzocht welke eigenschappen je hebt. Je hebt jezelf daardoor beter leren kennen. Je hebt ook onderzocht wat ondernemend gedrag is.

In deze opdracht maak je op basis van je gegevens uit de lesopdrachten een profiel van jezelf. Een profiel is een beschrijving van jouw eigenschappen, kennis en vaardigheden, ambities en motivatie. Je presenteert dit profiel aan je medestudenten en/of collega's en stelt het nog bij als dat nodig is.

Tijdsduur (richtlijn)

Onderdeel 1: 8 uur

Onderdeel 2: 2 uur

Onderdeel 3: 2 uur

Onderdeel 4: 2 uur

Onderdeel 5: 30 minuten

Wat moet je doen?

1. Profiel van jezelf maken

Maak op basis van de gegevens uit de lesopdrachten een profiel van jezelf.

In je profiel beschrijf je ten minste het volgende:

- Je capaciteiten en ambities
 - Waar ben ik goed en minder goed in? (denk aan school, vrije tijd, werk)
 - Waar weet ik veel van en wat zou ik graag willen doen of leren (ambities)?
 - Hoe wil je dat anderen jou zien?
- Je motivatie en gedrag
 - Waar geloof je in en wat drijft je?
 - Welke werkzaamheden op mijn werk vind ik leuk en welke vind ik minder leuk?
 - Hoe ga je om met de werkzaamheden die je minder leuk vindt of minder goed kan?
 - Neem je initiatief in het zelf vinden van oplossingen of wacht je eerst op anderen?
- Je rol en rolmodellen
 - Wie zijn je grote voorbeelden en waarom? Wat bewonder je in hen?
 - Wat is/zijn jouw rol(len) in teams waarin je nu werkt? (bijvoorbeeld in je klas, leerbedrijf of bijbaantje)
- De keuzes die je tot nu toe gemaakt hebt
 - Waarom heb je voor deze opleiding / dit bijbaantje / deze hobby gekozen? Als je opnieuw moet kiezen, zou je dan dezelfde keuze maken? Waarom wel of niet?

2. Ondernemend gedrag

- Beschrijf kort wat ondernemend gedrag volgens jou is.
- Bekijk de rubric ondernemend gedrag. Schrijf per regel op op welk level (A, B, C of D) jij je volgens jou bevindt.
- Vergelijk je profiel en de ingevulde rubric met je beschrijving van ondernemend gedrag.

Beantwoord daarna de volgende vragen:

- Vind je dat je ondernemend gedrag vertoont? Waarom wel of niet?
- Wat heb jij nodig om ondernemend te zijn? Geef aan op welke onderdelen jij je nog zou willen ontwikkelen.
- Zijn er nog andere dingen die je zou willen leren om je werk, hobby of sport nog beter uit te kunnen voeren? Welke zijn dat?

Verwerk de antwoorden op de vragen in je profiel.

3. Profiel presenteren

Bespreek je profiel met je medestudenten en je docent. Als je de opdrachten in je leerbedrijf uitvoert, bespreek je je profiel met je leidinggevende en je collega's.

Vraag je medestudenten en/of collega's om feedback op je profiel. Klopt het profiel met het beeld dat zij van jou hebben? Maak aantekeningen van de feedback en pas op basis van de feedback je profiel aan als dat nodig is.

Bespreek je definitieve profiel met je begeleider. Bespreek welke onderdelen je verder wilt ontwikkelen. Maak samen een stappenplan voor de realisatie daarvan. In de bijlage 1 vind je een sjabloon dat je hiervoor kunt gebruiken.

4. Je omgeving

Deze voorwaardelijke opdracht voer je uit voor je bpv, je bijbaan, je (sport)vereniging of je school. In de opdracht onderzoek je de omgeving van één van de vier genoemde organisaties. Voor de gekozen organisatie ga je straks ook een verbetervoorstel uitwerken. Overleg met je begeleider voor welke organisatie je het beste kunt kiezen.

Onderzoek je directe omgeving op je bpv, je bijbaan, je (sport)vereniging of je school. Onderzoek ten minste de volgende punten:

- het soort organisatie. Wat zijn de belangrijkste kenmerken?
- jouw rol, activiteiten / taken en verantwoordelijkheden.
- wie er deel uitmaakt van deze omgeving en wat hun rollen, taken / activiteiten en verantwoordelijkheden zijn.
- de opbouw van de organisatie / vereniging / school en de verhoudingen tussen de onderdelen onderling.
- de sleutelfiguren: welke invloed hebben zij?
- de regels, normen en waarden die gelden. Hoe gaan jullie met elkaar om?

Onderzoek ook de omgeving van de organisatie. Onderzoek ten minste de volgende punten:

- Is er een landelijke organisatie waar deze organisatie bij aangesloten is en zo ja, bij welke?
- In welke regio bevindt de organisatie zich? Welke invloed heeft de regio?
- Welke partners (supporters, donateurs, leveranciers, afnemers, stakeholders) heeft de organisatie?
- Welke maatschappelijke ontwikkelingen belangrijk zijn voor de organisatie.

Verwerk je antwoorden in een kort verslag of een vlog.

5. Je schrijft een logboek

Beantwoord in je logboek de volgende vragen:

- Welke activiteiten heb je bij deze opdracht uitgevoerd?
- Welke feedback heb je gekregen en van wie?
- Wat heb je met de feedback gedaan?
- Wat zou je nog willen verbeteren? Wat wil je dan bereiken? Hoe ga je dat aanpakken?
- Welke aandachtspunten neem je mee naar de volgende opdracht? Wat wil je dan bereiken? Hoe ga je dat aanpakken en wat heb je daarvoor nodig?

In bijlage 2 vind je een voorbeeld van een logboek dat je kunt gebruiken. Maar je mag ook een eigen logboek maken.

Resultaat

- een eerste versie van je profiel
- een definitieve versie van je profiel
- een verslag/vlog over hoe ondernemend je bent
- een verslag/vlog over je werkomgeving
- een actueel logboek

Vergeet niet om alle bewijzen op het indexformulier op te schrijven. In bijlage 4 staat een voorbeeld van een indexformulier.

Voorwaardelijke opdracht 2: Verbetervoorstel

De voorwaardelijke opdracht gaat over het werkproces:

W2: Signaleert mogelijkheden voor verandering en innovatie.

Opdracht

Je mag deze opdracht uitvoeren op je bpv of je bijbaantje, maar ook op school of de (sport)vereniging waar je lid van bent. Bespreek met je begeleider waar je de opdracht gaat uitvoeren.

In deze opdracht ga je een verbetervoorstel doorvoeren. Dit moet een verbetering zijn die betrekking heeft op de activiteiten van een groep (een afdeling, team of commissie) of op de activiteiten van het hele bedrijf of de vereniging. Het mag dus niet alleen om je eigen activiteiten gaan.

Je bedenkt wat je wilt verbeteren en waarom en hoe je dat wilt doen. Je werkt het verbetervoorstel uit en gaat anderen proberen te overtuigen van het nut van het verbetervoorstel.

Tijdsduur (richtlijn)

Je spreekt met je begeleider af tijdens welke periode je aan de opdracht werkt.

Wat moet je doen?

Lees eerst de hele opdracht door. Bedenk wat het doel is van de opdracht en hoe je de opdracht gaat uitvoeren. Maak een planning van alle activiteiten die je gaat uitvoeren.

1. Verbetervoorstel

- Wat zou je op je werk, school of vereniging willen verbeteren? Of welk probleem zou je willen oplossen?
- Beschrijf zo precies mogelijk wat er volgens jou moet veranderen:
 - Wat is de aanleiding voor het verbetervoorstel? Onderbouw je voorstel met trends/ontwikkelingen/vakkennis.
 - Wat is het doel dat je met het verbetervoorstel wilt realiseren?
 - Voor wie verandert er iets door je verbetervoorstel? Beschrijf voor alle personen of groepen wat er precies voor hen verandert.
 - Wat levert het verbetervoorstel op als je het invoert? En voor wie?
 - Welke risico's heeft het voorstel?
 - Zijn er alternatieven? Waarin verschillen ze van je originele voorstel?
- Kijk nog eens naar je plan van aanpak voor je persoonlijke ontwikkeling. Op welke manier kan het verbetervoorstel dat je hebt beschreven hieraan bijdragen? Welke ondersteuning heb je daar nog bij nodig?

2. Feedback vragen

Onderzoek wat anderen van je verbetervoorstel vinden. Doe dit als volgt:

- Bedenk wie er van belang zijn om je voorstel te laten slagen. Bedenk op welke manier je hen het beste zou kunnen overtuigen van het nut van je voorstel. Welke informatie zouden zij willen hebben? Op welke manier kun je die het beste overbrengen?
- Bespreek het voorstel met deze mensen en probeer hen te overtuigen. Onderzoek of het voorstel volgens hen haalbaar en wenselijk is.
- Vraag feedback op je voorstel en op de manier waarop je het voorstel besproken hebt. Wat zou je nog kunnen veranderen? Maak aantekeningen van de feedback die je krijgt.

3. Voorstel aanpassen en uitwerken

Als dat nodig is, pas je je voorstel aan op basis van de feedback.

4. Je schrijft een logboek

Beantwoord in je logboek de volgende vragen:

- Welke activiteiten heb je bij deze opdracht uitgevoerd?
- Welke feedback heb je gekregen en van wie?
- Wat heb je met de feedback gedaan?
- Wat zou je nog willen verbeteren? Wat wil je dan bereiken? Hoe ga je dat aanpakken?
- Welke aandachtspunten neem je mee naar de volgende opdracht? Wat wil je dan bereiken? Hoe ga je dat aanpakken en wat heb je daarvoor nodig?

Resultaat

- een voorlopig verbetervoorstel
- aantekeningen van de ontvangen feedback
- een definitief verbetervoorstel
- een actueel logboek

Vergeet niet om alle bewijzen op het indexformulier op te schrijven.

Voorwaardelijke opdracht 3: Verbetervoorstel uitvoeren

Deze voorwaardelijke opdracht gaat over het werkproces:
W3: Neemt initiatieven in en voor zijn werk

Opdracht

In deze opdracht ga je je verbetervoorstel uit opdracht 2 uitvoeren. Je gaat je leidinggevende of begeleider overtuigen van het nut van je idee. Als je idee is goedgekeurd, maak je een stappenplan en als dat goedgekeurd wordt, ga je met je idee aan de slag.

Tijdsduur (richtlijn)

Je spreekt met je begeleider af tijdens welke periode je aan de opdracht werkt.

Wat moet je doen?

1. Stappenplan maken

- Vul je stappenplan voor je persoonlijke ontwikkeling uit opdracht 1 aan met een stappenplan voor de uitvoering van je verbetervoorstel.
- Bedenk ook hoe je het verbetervoorstel in wilt voeren. Beschrijf:
 - welke acties uitgevoerd moeten worden. Denk hierbij ook aan de acties die nodig zijn om de overige betrokkenen mee te krijgen.
 - in welke volgorde de acties uitgevoerd moeten worden.
 - wie de acties uitvoeren.
 - wanneer de acties uitgevoerd moeten worden.
 - welke hulpmiddelen je nodig hebt om de acties uit te kunnen voeren.
 - wiens expertise je nodig hebt om het idee te kunnen uitvoeren, wiens invloed je nodig hebt en hoe je deze mensen wilt benaderen.
 - welke risico's je loopt bij de invoering van je voorstel.
 - bekijk je persoonlijke leerdoelen die je hebt opgesteld. Zijn ze nog actueel? Zo niet, pas ze dan aan.

Bespreek het plan van aanpak met je begeleider. Vraag feedback en maak hiervan aantekeningen. Pas je plan van aanpak als dat nodig is aan.

Laat het plan goedkeuren door je begeleider. Pas als hij het plan goedgekeurd heeft, ga je verder.

2. Verbetervoorstel uitvoeren

Voer je voorstel uit. Doe dit volgens je plan van aanpak. Zorg dat je hierbij de leiding neemt. Verzamel bewijzen voor je portfolio. De bewijzen moeten laten zien hoe je te werk bent gegaan bij de invoering van je voorstel en wat het resultaat was. Bijvoorbeeld:

- een verslag van een overleg
- tekeningen of plattegronden (werkplan)
- een video of foto's

Hou tijdens de uitvoering van het plan van aanpak in de gaten of alles nog volgens plan verloopt. Is dat niet zo, onderneem dan actie of pas het plan van aanpak aan.

3. Terugkijken

Kijk samen met je begeleider terug op de uitvoering van je voorstel. Beantwoord de volgende vragen:

- Wat was het resultaat?
- Heb je bereikt wat je wilde bereiken? Waarom wel / waarom niet?
- Heb je je plan van aanpak nog moeten aanpassen? Welke aanpassingen heb je gedaan en waarom?
- Wat had je achteraf gezien beter anders kunnen doen? Hoe had je het dan aangepakt en waarom zo?

Schrijf aantekeningen in je logboek of neem het gesprek op.

4. Je schrijft een logboek

Beantwoord in je logboek de volgende vragen:

- Welke activiteiten heb je bij deze opdracht uitgevoerd?
- Welke feedback heb je gekregen en van wie?
- Wat heb je met de feedback gedaan?
- Wat zou je nog willen verbeteren? Wat wil je dan bereiken? Hoe ga je dat aanpakken?
- Welke aandachtspunten neem je mee naar de volgende opdracht? Wat wil je dan bereiken? Hoe ga je dat aanpakken en wat heb je daarvoor nodig?

Resultaat

- een goedgekeurd plan van aanpak
- aantekeningen van de ontvangen feedback
- bewijzen van de invoering van je verbetervoorstel
- aantekeningen of een filmpje van het terugkijken op de invoering van het verbetervoorstel
- een actueel logboek

Vergeet niet om alle bewijzen op het indexformulier op te schrijven.

STAP 3: BEOORDELINGSCRITERIA VOORWAARDELIJKE OPDRACHTEN

Je wordt per werkproces beoordeeld aan de hand van deze beoordelingscriteria. Per beoordelingscriterium geeft de begeleider een oordeel. Dit oordeel kan zijn:

T = te ontwikkelen

A = aangetoond

Beoordelingscriteria

Voorwaardelijke opdracht 1: Ik en mijn omgeving

1. Je hebt een profiel van jezelf gemaakt. Je hebt tenminste de volgende punten beschreven:
 - je capaciteiten en ambities
 - je motivatie en gedrag
 - je rol en rolmodellen
 - waarom je destijds voor deze opleiding, dit bijbaantje of deze hobby gekozen hebt. Je hebt uitgelegd of je nu dezelfde keuze zou maken of niet.
2. Je hebt een inschatting gemaakt van de mate waarin je ondernemend gedrag vertoont. Je hebt beschreven op welke punten je je verder wilt ontwikkelen.
3. Je hebt onderzocht of je profiel overeenkomt met hoe anderen je zien. Je hebt onderzocht of je goed hebt ingeschat hoe ondernemend je bent. Als dat nodig was heb je je profiel aangepast.
4. Je hebt samen met je begeleider een plan van aanpak gemaakt voor je ontwikkelpunten.
5. Je hebt je directe omgeving binnen de gekozen organisatie onderzocht. Je hebt ten minste het volgende beschreven:
 - wat voor soort organisatie het is en welke kenmerken de organisatie heeft.
 - jouw rol, activiteiten / taken en verantwoordelijkheden.
 - wie er deel uitmaakt van deze omgeving en wat hun rollen, taken / activiteiten en verantwoordelijkheden zijn.
 - de opbouw van de organisatie / vereniging / school en de verhoudingen tussen de onderdelen onderling.
 - de sleutelfiguren en welke invloed zij hebben.
 - de regels, normen en waarden die gelden.
6. Je hebt de omgeving buiten de gekozen organisatie onderzocht. Je hebt ten minste het volgende beschreven:
 -
 - of de organisatie is aangesloten bij een landelijke organisatie en welke dat is.
 - in welke regio de organisatie zich bevindt en welke invloed dat heeft op de organisatie.
 - welke partners de organisatie heeft.
 - welke maatschappelijke ontwikkelingen belangrijk zijn voor de organisatie.

De opdracht is voldoende als minimaal 5 van de 6 criteria aangetoond zijn.

Beoordelingscriteria Voorwaardelijke opdracht 2: Verbetervoorstel

1. Je hebt een verbetervoorstel gedaan voor je werkzaamheden/activiteiten op de bpv, je bijbaantje, de school of de (sport)vereniging.
2. Je hebt de aanleiding van het verbetervoorstel beschreven.
3. Je hebt het doel van het verbetervoorstel beschreven.
4. Je hebt voor alle betrokken personen of groepen beschreven welke werkzaamheden veranderen en hoe.
5. Je hebt beschreven wat het verbetervoorstel oplevert en voor wie.
6. Je hebt de risico's van het verbetervoorstel beschreven. Je hebt ook eventuele alternatieven beschreven en de verschillen van het alternatief ten opzichte van het originele voorstel aangegeven.
7. Je hebt je verbetervoorstel onderbouwd met trends, ontwikkelingen en/of vakkennis.
8. Je hebt beschreven op welke manier het voorstel bij kan dragen aan je persoonlijke ontwikkeling.
9. Je hebt je verbetervoorstel verder onderzocht door:
 - te bedenken wie er van belang zijn voor het laten slagen van je verbetervoorstel en welke informatie zij nodig hebben
 - je voorstel met deze mensen te bespreken
 - te onderzoeken of je aannames over het verbetervoorstel kloppen
 - te onderzoeken of het voorstel haalbaar en wenselijk isAls dat nodig is, heb je het voorstel nog aangepast op basis van de feedback die je hebt gekregen.

De opdracht is voldoende als minimaal 7 van de 9 criteria aangetoond zijn.

Beoordelingscriteria

Voorwaardelijke opdracht 3: Verbetervoorstel uitvoeren

1. Je hebt een volledig en concreet plan van aanpak gemaakt voor de invoering van je verbetervoorstel. Hierin staan de volgende onderdelen:
 - de acties die uitgevoerd moeten worden om je verbetervoorstel in te voeren en je persoonlijke leerdoelen te halen
 - de volgorde waarin de acties uitgevoerd moeten worden
 - wie de acties moeten uitvoeren
 - wanneer de acties uitgevoerd moeten worden
 - welke hulpmiddelen je nodig hebt om de acties uit te kunnen voeren
 - wiens expertise je nodig hebt om het idee te kunnen uitvoeren, wiens invloed je nodig hebt en hoe je deze mensen wilt benaderen.
2. Je hebt de leiding genomen bij de uitvoering van je verbetervoorstel.
3. Je hebt je gehouden aan je plan van aanpak. Wanneer dat niet mogelijk was, heb je actie ondernomen of het plan van aanpak bijgesteld.
4. Je hebt samen met je begeleider teruggekeken op de uitvoering van je voorstel.
5. Je hebt tijdens dit gesprek onderbouwd waarom je wel of niet de doelen hebt bereikt.
6. Je hebt tijdens dit gesprek verteld hoe je hebt bewaakt dat de uitvoering volgens het plan van aanpak ging. Je hebt ook verteld of, en zo ja, welke aanpassingen je hebt gedaan en waarom.
7. Je hebt tijdens dit gesprek verteld wat je achteraf beter anders had kunnen doen, hoe je dat beter had kunnen doen en waarom.

De opdracht is voldoende als minimaal 6 van de 7 criteria aangetoond zijn.

Checklist portfolio

Controleer met onderstaande punten of je alles hebt gedaan wat je moest doen.

Voorwaardelijke opdrachten

- Alle voorwaardelijke opdrachten zijn nagekeken en goedgekeurd door je begeleider.
- Alle bewijzen van de voorwaardelijke opdrachten zitten in het portfolio. Dit zijn in ieder geval de resultaten (de uitwerkingen) van de voorwaardelijke opdrachten en de ingevulde beoordelingsformulieren.

Aanvullende bewijzen

- Alle aanvullende bewijzen zitten in het portfolio.

Afwerking portfolio

- Alle bewijzen zijn genummerd.
- Alle bewijzen hebben een naam.
- Op alle bewijzen staat de datum waarop het gemaakt is.
- Het ingevulde indexformulier zit in het portfolio. In dit formulier staan in ieder geval de resultaten (de uitwerkingen) van de voorwaardelijke opdrachten.

Heb je dit allemaal gedaan? Lever dan je portfolio in bij je begeleider.

STAP 4: CHECK RANDVOORWAARDEN

De begeleider controleert of je portfoliobewijzen aan de volgende randvoorwaarden voldoen:

▪ Authenticiteit

Laat je door middel van jouw bewijzen zien dat je de stof hebt verwerkt? Passen de bewijzen bij jouw eigen niveau en schrijf je in jouw eigen woorden?

▪ Relevantie

Hebben jouw bewijzen te maken met de inhoud van de werkprocessen die bovenaan de opdrachten staan? Is het duidelijk dat de bewijzen met elkaar samenhangen? Voegen de bewijzen betekenis toe aan jouw portfolio?

▪ Kwantiteit

Is voor elke opdracht bewijs opgeleverd? Past het niveau van het bewijs bij het niveau dat van jou verwacht wordt in dit keuzedeel?

Als je portfoliobewijzen aan alle voorwaarden voldoen, gaat je portfolio naar de examinator voor de verdere beoordeling. De examinator zal vervolgens een go of een no-go geven voor het examen.

Handleiding go/no-go en examen

Go/no-go

Stap 5 De go/no-go wordt bepaald (1^e examiner).

Vorbereiding examen

Stap 6 Vul het afsprakenformulier examen in.

Het examen bestaat uit een schriftelijke en/of mondelinge toelichting. Je krijgt vragen over je portfolio die je moet beantwoorden. De examiner bepaalt de vorm waarin je de vragen beantwoordt (bijvoorbeeld een verslag, een presentatie of een gesprek).

Voordat je met het examen begint, weet je:

- of je een schriftelijke en/of mondelinge toelichting moet geven en in welke vorm je de toelichting geeft (een schriftelijke toelichting kan bijvoorbeeld in de vorm van een verslag of vlog gegeven worden, de mondelinge toelichting in een gesprek of een presentatie).
- welke vragen je moet beantwoorden in de schriftelijke en/of mondelinge toelichting.
- wanneer je de toelichting moet maken/geven
- wat je mee mag nemen naar het examen (en wat niet).

Uitvoering examen

Stap 7 Voer het examen uit.

Uitslag examen

Stap 8 Je examen wordt beoordeeld (1^e examiner).

Stap 9 Je krijgt de uitslag van je examen (1^e examiner).

Veel succes!

STAP 5: GO/NO-GO

Je krijgt een go als:

- je voor alle voorwaardelijke opdrachten een voldoende hebt en
- 100% van de bewijzen voldoet aan de randvoorwaarden.

STAP 6: AFSPRAKENFORMULIER EXAMEN

Jouw examiner heeft het afsprakenformulier. Jullie maken afspraken over het uitvoeren van het examen. De examiner schrijft de afspraken op het afsprakenformulier.

STAP 7: EXAMENOPDRACHT

Examen

Het examen gaat over de werkprocessen:

D1-K1-W1: Onderzoekt zichzelf, zijn (wer)omgeving en verbetermogelijkheden

D1-K1-W2: Signaleert mogelijkheden voor verandering en innovatie

D1-K1-W3: Neemt initiatieven in en voor zijn werk.

Tijdsduur (richtlijn)

<u>schriftelijke toelichting</u>	
het maken van de schriftelijke toelichting	45 minuten

<u>mondelijke toelichting</u>	
het voorbereiden van de vragen	30 minuten
het geven van de mondelinge toelichting	10 minuten

Wat moet je doen?

Schriftelijke toelichting:

- Tijdens het schrijven van de toelichting mag je je portfolio erbij houden.
- Je krijgt minimaal drie vragen van je examiner over je portfolio. Dit kunnen inhoudelijke vragen zijn of vragen over je logboek.
- Beschrijf welke persoonlijke leerdoelen je aan het begin had opgesteld. Beschrijf van elk leerdoel of je het gehaald hebt of nog niet. Waarom wel of niet? Ga je er na dit keuzedeel nog mee verder?
- Beantwoord alle vragen in je schriftelijke toelichting.

Mondelijke toelichting:

- Bepaal of en welke hulpmiddelen je wilt gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan een poster, mindmap, vlog, prezi of PowerPoint.
- Gebruik je portfolio. Bereid de volgende vragen voor:
 - Wat heb je gedaan?
 - Hoe heb je dit gedaan?
 - Welke keuzes heb je gemaakt en waarom heb je die keuzes gemaakt?
 - Wat vond je moeilijk? Hoe heb je dat opgelost en waarom op die manier?
 - Welke feedback heb je gekregen en wat heb je hiermee gedaan?
 - Welke persoonlijke leerdoelen had je jezelf gesteld aan het begin? Heb je deze behaald? Waarom wel/niet?
- Daarnaast krijg je minimaal drie vragen van je examiner over je portfolio.
- Beantwoord alle vragen in je mondelinge toelichting.

Resultaat:

Een schriftelijke en/of mondelinge toelichting van het portfolio.

Beoordeling

De examiner beoordeelt jouw toelichting aan de hand van de beoordelingscriteria.

STAP 8: BEOORDELINGSCRITEIA EXAMENOPDRACHT

Je examen wordt door de examiner beoordeeld aan de hand van deze beoordelingscriteria. Per beoordelingscriterium geeft de examiner een oordeel. Dit oordeel kan zijn:

Onvoldoende: de prestatie op dit beoordelingscriterium ligt onder het niveau dat van jou mag worden verwacht.

Voldoende: de prestatie op dit beoordelingscriterium past bij het niveau dat van jou kan worden verwacht.

Goed: de prestatie op dit beoordelingscriterium is beter dan op basis van jouw opleidingsniveau te verwachten was.

Zeer goed: jij presteert op dit beoordelingscriterium als een expert of rolmodel in relatie tot jouw opleidingsniveau.

Beoordelingscriteria examen

Examendatum/-periode:

Jij hebt...
1. inzicht gegeven in je persoonlijke leerdoelen en hoe je hiermee aan de slag bent gegaan.
2. een consistent, relevant en gemotiveerd antwoord kunnen geven op de inhoudelijke vragen.
3. een consistent, relevant en gemotiveerd antwoord kunnen geven op de procedurele vragen.
4. laten zien dat je inzicht hebt in het ondernemende proces en de gevolgen van je ondernemende gedrag.
De examenopdracht is behaald als 3 vande 4 criteria ten minste voldoende zijn.

N.B.: Met consistent bedoelen we: de antwoorden die je geeft passen bij de uitwerkingen van de voorwaardelijke opdrachten.

Met relevant bedoelen we dat de antwoorden die je geeft ook een antwoord zijn op de vraag.

Met gemotiveerd bedoelen we dat je het antwoord uitlegt met gegevens en/of voorbeelden uit je portfolio.

Bijlage 1: Sjabloon stappenplan

Naam student:		Titel van het idee:		
Korte omschrijving van mijn idee:				
De acties die ik moet doen: 1: 2: 3:				
	Wie doet dit?	Wanneer?	Wat heb ik nodig?	Wat is de status? (gepland, in uitvoering, gedaan)
Actie 1: ...				
Actie 2: ...				
Actie 3: ...				

Bijlage 2: Logboek van de voorwaardelijke opdrachten

Beantwoord per voorwaardelijke opdracht de volgende vragen.

Voorwaardelijke opdracht #:

Je beantwoordt de volgende vragen:

- Welke activiteiten heb je bij deze opdracht uitgevoerd?
- Welke feedback heb je gekregen en van wie?
- Wat heb je met de feedback gedaan?
- Wat zou je nog willen verbeteren? Wat wil je dan bereiken? Hoe ga je dat aanpakken?
- Welke aandachtspunten neem je mee naar de volgende opdracht? Wat wil je dan bereiken? Hoe ga je dat aanpakken en wat heb je daarvoor nodig?

Bijlage 3: Rubric ondernemend gedrag

	A De student...	B De student...	C De student...	D De student...
1. Leren	richt zich tijdens de taakuitvoering op directe en concrete resultaten, is niet gericht op leren, maakt weinig gebruik van reflectie voor sturing van zijn eigen leerproces.	ontdekt tijdens de taakuitvoering nieuwe dingen en kan deze benoemen. Kan onder begeleiding benoemen wat hij heeft geleerd en wat hij nog wil leren.	als B + Kijkt terug op wat is geleerd en stelt onder begeleiding nieuwe leerdoelen op.	stelt zelfstandig leerdoelen op. Ontdekt tijdens contact met anderen nieuwe dingen en gebruikt inzichten van anderen om eigen bestaande ideeën te heroverwegen.
2. Eigen expertise en eigen grenzen kennen	houdt vast aan zijn eigen beeld van zichzelf, ook als hij duidelijke aanwijzingen krijgt dat anderen hem anders zien.	kan onder begeleiding verschillen in eigen beeld en dat van anderen bespreken en op basis daarvan conclusies trekken over het beeld dat hij van zichzelf en zijn expertise heeft.	kan op basis van zijn ervaringen het beeld van zichzelf bijstellen, al gaat dat niet altijd op eigen initiatief. Probeert te achterhalen wat er fout ging en hiervan te leren.	gebruikt ervaringen bij het uitvoeren van de opdrachten om na te gaan of zijn zelfbeeld correct is en stelt het waar nodig bij. Kan benoemen wat hij geleerd heeft van een fout.
3. Veerkracht en zelfvertrouwen	is bang om fouten te maken en blijft veelal in de comfortzone. Is risicovermijdend en geeft snel op bij tegenslagen. Zoekt veel bevestiging van zijn beslissingen of ontwijkt de feedback juist.	probeert onder begeleiding nieuwe ideeën uit. Kan in overleg bepalen hoe hij verder gaat na een tegenslag of fout. Kan meedenken over beslissingen en kan omgaan met feedback.	probeert nieuwe ideeën uit, en moet na tegenslagen of fouten soms even aangespoord worden om verder te gaan. Neemt zelfstandig beslissingen maar luistert wel naar feedback van anderen.	probeert nieuwe ideeën uit en geeft niet op bij tegenslagen. Blijft net zo lang proberen tot er een werkbare oplossing is. Neemt zelfstandig beslissingen en vraagt om specifieke feedback als hij dat nodig vindt.
4. Aannames testen/integratie van belangen en perspectieven	onderbouwt de belangrijkste aannames over de levensvatbaarheid van zijn idee niet of hoofdzakelijk met meningen, losse feiten of zijn eigen overtuiging.	vraagt anderen feedback op (de levensvatbaarheid van) zijn ideeën. Kan in overleg bepalen hoe hij zijn idee aan kan passen. Heeft soms nog moeite zijn eigen overtuiging los te laten.	heeft de levensvatbaarheid van zijn idee met de belangrijkste aannames getoetst. Heeft bij het toetsen gebruik gemaakt van de input en feedback van anderen.	level C + toont overtuigend aan hoe verschillende perspectieven/belangen zijn afgewogen in de uitwerking

	A De student...	B De student...	C De student...	D De student...
5. Intentie om blijvend waarde te creëren voor anderen	werkt het idee uit met de intentie om alleen beperkte waarde te creëren voor zichzelf. Namelijk een positieve beoordeling van het examen.	heeft de intentie om zijn opdrachtgever of leidinggevende tevreden te stellen.	pakt het idee op vanuit de intentie om voor klanten relevante en blijvende waarde te creëren. Geeft hier op eigen initiatief invulling aan.	pakt het idee op om vanuit de intentie voor "echte" klanten en overige betrokkenen relevante en blijvende waarde te creëren en voert de acties uit die hiervoor nodig zijn
6. Doelgericht samenwerken	werkt samen omdat het moet en/of werkt moeizaam samen. Bijvoorbeeld om een voldoende beoordeling te krijgen.	werkt vooral samen met zijn opdrachtgever / leidinggevende, maar kan onder begeleiding ook afstemmen met andere betrokkenen.	benadert een minimaal aantal relevante partners, overlegt geregeld met hen en stemt de uitwerking van het idee af op hun wensen. Heeft hierbij enige sturing nodig.	benadert meerdere klanten en andere betrokkenen en denkt van tevoren na over de bijdragen die zij kunnen leveren aan de ontwikkeling van de onderneming. Maakt gebruik van de bijdragen bij het uitwerken van het ondernemersidee.
7. Verplaatsen in een ander	bekijkt het idee alleen vanuit eigen perspectief en eigenbelang.	kan onder begeleiding bepalen wat de waarde van zijn idee voor de ander is.	overlegt met anderen vanuit eigen perspectief, kan een vertaling maken van het perspectief van de ander naar zijn eigen belang.	vraagt anderen expliciet naar hun perspectief, is nieuwsgierig naar de andere en zijn beweegredenen. Maakt gebruik van deze beweegredenen bij het uitwerken van het idee.

Bijlage 4: Voorbeeld van een indexformulier voor het portfolio

Bewijs:	Werkzaamheden:	Korte omschrijving bewijs	Datum:
Geef je bewijzen een nummer en een titel	Over welk werk gaat het bewijs?		Datum van uitvoering
Voorbeeld:			
<i>1a: agenda 1b: verslag 1c: video</i>	Dit bewijs gaat over het peilen van de mening van anderen over mijn ondernemers idee.	<i>1a: een agenda waarin staat op welke onderdelen van mijn plan ik feedback gevraagd heb 1b: een verslag van de feedback die ik op mijn idee gekregen heb 1c: een video van het interview met mijn leidinggevende (deskundig ondernemer) over mijn idee.</i>	<i>Xx/xx/xx</i>